

Kruidtuinlaan 50 bus 165
B-1000 Brussel
T. +32 2 508 85 85
E. vraag@mi-is.be
www.mi-is.be

Aan de dames en heren Voorzitters
van de openbare centra voor
maatschappelijk welzijn

Heeft u vragen? Nood aan bijkomende info?
Consulteer dan Primabook, de documentatieruimte van
de POD MI via <https://primabook.mi-is.be>.

Mail voor bijkomende vragen naar onze FrontOffice
via vraag@mi-is.be of bel naar 02 508 85 85.

Datum: 19/07/2024

Onderwerp: Omzendbrief inzake de vrijstelling van de in het kader van het uitvoeren van een Samenlevingsdienst ontvangen vergoeding voor de begunstigden van het recht op maatschappelijke integratie

Mevrouw de Voorzitter,

Mijnheer de Voorzitter,

De wet van 15 mei 2024 tot invoering van een Samenlevingsdienst, bekendgemaakt op 31 mei 2024, stelt personen die aan de voorwaarden voldoen in staat zich gedurende een bepaalde periode in te zetten voor een project van algemeen belang. De personen die zodoende het statuut van burger in dienst genieten, ontvangen een vergoeding en kunnen hun recht op andere socialezekerheidsuitkeringen, met inbegrip van het leefloon, behouden.

Deze omzendbrief heeft tot doel op een beknopte en duidelijke manier toe te lichten wat een Samenlevingsdienst is en wat de impact is van de verwezenlijking ervan door een begunstigde van het recht op maatschappelijke integratie op zijn leefloon.

1. Wat is de Samenlevingsdienst?

1.1. Definitie van de Samenlevingsdienst en statuut van burger in dienst

De Samenlevingsdienst is een *“regeling die burgers die in België verblijven in staat stelt zich gedurende een lange periode op substantiële wijze in te zetten voor een project van algemeen belang en waarbij hij een passende vergoeding ontvangt teneinde de burgerzin, de sociale diversiteit, de solidariteit en de individuele autonomie te bevorderen”*¹.

Het Agentschap van de Samenlevingsdienst zorgt voor het beheer van de Samenlevingsdienst, zowel in zijn administratieve, financiële als operationele aspecten. Het Agentschap is een vzw, erkend bij

¹ Artikel 2, 1°, van de wet van 15 mei 2024 tot invoering van een Samenlevingsdienst, B.S. 31 mei 2024.

koninklijk besluit en gesubsidieerd door de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg². Het ziet toe op het naleven van de wettelijke bepalingen en erkent de organisaties (doorgaans verenigingen of overheidsinstellingen) die de burgers in dienst ontvangen. De persoon die in dienst treedt bij een Samenlevingsdienst krijgt het statuut van “burger in dienst” toegekend gedurende de ganse duur van zijn Samenlevingsdienst. De uitgevoerde opdracht is gericht op het verwezenlijken van een doel van algemeen belang en wordt geregeld in een ondertekende overeenkomst tussen de burger in dienst, de gastorganisatie en het Agentschap van de Samenlevingsdienst. De voorgestelde opdrachten hebben betrekking op verschillende domeinen, zoals cultuur, onderwijs, milieu, hulp aan personen en onderwijs door middel van sport.

De burger in dienst ontvangt een vergoeding die in verhouding is met het aantal dagen besteed aan de Samenlevingsdienst³. Het bedrag van de vergoeding zal worden vastgelegd bij een koninklijk besluit⁴.

1.2. Vereiste voorwaarden om in dienst te treden bij een Samenlevingsdienst

Om in dienst te kunnen treden bij een Samenlevingsdienst moeten de volgende voorwaarden zijn vervuld: (1) in België verblijven; (2) tussen 18 en 25 jaar zijn en (3) zich niet bevinden in één van de uitzonderingsgevallen bepaald in artikel 11 van de wet van 15 mei 2024⁵.

1.3. Duur van de Samenlevingsdienst

De duur van de Samenlevingsdienst bedraagt minstens 6 maanden en hoogstens een jaar⁶. Hij is niet hernieuwbaar.

1.4. Inwerkingtreding

De wet tot invoering van een Samenwerkingsdienst is in werking getreden op de dag van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad, namelijk 31 mei 2024.

² Artikel 3 van voormelde wet van 15 mei 2024.

³ Artikel 19 van voormelde wet van 15 mei 2024.

⁴ Op de datum van de publicatie van deze omzendbrief werd het koninklijk besluit nog niet genomen.

⁵ Artikel 10 van voormelde wet van 15 mei 2024.

⁶ Artikel 16, §1, van voormelde wet van 15 mei 2024.

2. Impact van het uitvoeren van een Samenlevingsdienst op het recht op maatschappelijke integratie

2.1. Het verwezenlijken van een Samenlevingsdienst is een billijkheidsreden die het niet werkbereid zijn, kan rechtvaardigen

Artikel 20, §1, van de wet van 15 mei 2024 bepaalt het volgende: *“Het statuut van burger in dienst en de voorziene uitkering kunnen worden gecumuleerd met de sociale rechten die de burger in dienst geniet, zoals de werkloosheidsuitkering, het leefloon en de inkomensvervangende tegemoetkomingen.”*

Bijgevolg kunnen **het in dienst treden bij een Samenlevingsdienst door een begunstigde van het recht op maatschappelijke integratie of het uitvoeren, door een aanvrager van het recht op maatschappelijke integratie, van een Samenlevingsdienst die nog aan de gang is op het moment van zijn aanvraag billijke redenen vormen die een afwijking op de voorwaarde van artikel 3, 5°, van de wet van 26 mei 2002 kunnen rechtvaardigen, namelijk de verplichting om werkbereid te zijn.**

Het is nog steeds aan het OCMW om (volledig autonoom) na te gaan of de toekenningsvoorwaarden voor het recht op maatschappelijke integratie zijn vervuld. Het OCMW oordeelt dus of de indiensttreding bij een Samenlevingsdienst al dan niet een billijke reden is waarom de begunstigde niet werkbereid is. Daartoe moet het de positieve impact die de indiensttreding bij een Samenlevingsdienst kan hebben op de situatie van de begunstigde in aanmerking nemen. Het is immers belangrijk om dergelijke stap aan te moedigen, met het oog op sociale en beroepsinschakeling, onafhankelijkheid en voordelen op lange termijn.

2.2. Vrijstelling van de in het kader van het uitvoeren van een Samenlevingsdienst ontvangen vergoeding

Artikel 19, §1, van de wet van 15 mei 2024 bepaalt het volgende: *“De burger in dienst zal vanwege het Agentschap een vergoeding ontvangen die in verhouding is met het aantal dagen besteed aan de Samenlevingsdienst. Dit bedrag is niet inbegrepen in de afrekening van de werkloosheidsuitkering, de inschakelingsuitkering, het leefloon, en de uitkering vervangingsinkomen.”*⁷

Artikel 22, § 1, van het koninklijk besluit van 11 juli 2002 is daarom aangevuld met een punt u) : Bij het berekenen van de bestaansmiddelen wordt geen rekening gehouden met : *“de vergoeding die betaald wordt aan de burger in dienst bij het vervullen van zijn Samenlevingsdienst, in de zin van artikel 19 van de wet van 15 mei 2024 tot invoering van een Samenlevingsdienst.”*⁷

Bijgevolg **wordt de vergoeding die wordt gestort aan de burger in dienst voor het verwezenlijken van zijn Samenlevingsdienst vrijgesteld van de berekening van de middelen in het kader van de toekenning van een leefloon** voor de ganse duur van de Samenlevingsdienst.

⁷ Artikel 27 van voormelde wet van 15 mei 2024.

Hoewel het koninklijk besluit, bij de publicatie van deze omzendbrief, nog niet werd bekendgemaakt, **wordt de in het kader van een samenlevingsdienst gestorte vergoeding, bedoeld bij de wet van 15 mei 2024, volledig vrijgesteld vanaf 1 juni 2024, met inbegrip van de Samenlevingsdiensten die reeds aan de gang waren op het moment van de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024.**

2.3. Inwerkingtreding van deze omzendbrief

Deze omzendbrief is vanaf 1 juni 2024 van toepassing.

De ontvangen vergoeding is dus vrijgesteld van de berekening van de middelen voor iedere Samenlevingsdienst die is aangevat of wordt voortgezet vanaf juni 2024.

Hoogachtend.

De Minister van Maatschappelijke Integratie,

Getekend

